

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24.—
pol leta 12.—
četrt leta 6.—
na mesec 2.—

v upravnistvu prejemani:
celo leto K 22.—
pol leta 11.—
četrt leta 5.50
na mesec 1.90

Izaja vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25.—
pol leta 13.—
četrt leta 6.50
na mesec 2.30

za Nemčijo:

celo leto K 30.—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35.—

Dopisi n. j. se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

„Pomagaj si sam!“

Lep nauk, ki je rodil že marsikateri plod. V življenju poedinca in narodov. Tisti Askerčev človek, ki je bil v jarku in je prosil vse svetnike na pomoč, sam si pa ni pomagal, je poedincem in narodom zgled.

Pa velja le na pol in samo časih, kakor vsi obči izreki in premodri nauki. »Ni dobro, človeku samemu biti,« je druga resnica, oni prvi precej nasprotna.

Pametno življenje spoji oba principa. In tako je tisti Bismarck, ki je rekel: »Mi Nemci se bojimo samo boga in nikogar drugega na svetu,« z drugimi besedami: »Sami smo in močni smo,« sklepal zveze z Avstrijo in zahrbno še z Rusijo.

Dandanes se celo največji narodi skušajo naslanjati na druge. Bajka je tista sijajna izolacija! Trozveza in tripeletenta so jasna priča, da dandanes le tisti pomenijo kaj, ki se — naslanjajo. V kulturi je enako. Čisto sama zase ni kultura nobenega naroda; literature največjih narodov so sprejele in sprejemajo tuje produkte in postanejo same tem rodovitnejše, čim več drugih elementov so sprejele vase. Pri naših malih literaturah in kulturah vohče pa je uvaževati še dejstvo, da vsaka sama zase — ne pomenja nič, ker so premajhne; šele združene so faktor, ki pride v postev.

Slovenci smo čisto hodili v ekstremih: šele zdaj se zdi, da se oba gori navedena principa spajata, t. j., k samopomoči družimo zveze, ali naslanjamo se, približujemo se. Mislimo tu na jugoslovansko idejo. Ta ideja ne izključuje slovenske samopomoči, obratno, krepi jo in razvija.

Če danes se veliki narodi in silne države iščejo zvez, imamo tem večjo potrebo mi, mali narodi, da se družimo, edinimo in čim bolj zlivamo. Balkanska zveza? Je jasen dokaz, kaj zmorejo zveze. Ako bi poedine balkanske države slušale še dalje sirenske zapeljive glasove zaslepljenih svojih ljudi in podkupljenih tujih agentov, ter bi vsaka zase dejala: »Ne bom se naslanjala na nikogar, ne bom se približevala nikomur,« bi se dandanes Balkan bil turški in radoval bi se oni, ki so tako krassen uspeh dosegli s svojim načelom: »Divide et impera!«

Končno bomo dandanes vsakomur, ki nam pride z besedo: »Na nikogar se mi ne naslanjajmo,« rekli: Koga misliš pri besedi »mi«? Pri avstrijskem pri tem ne misli več le na Slovence, ampak obenem tudi na Srbohrvate. Še pred 10. leti je Hrvat izključeval Srba in Srb. Hrvata, a dandanes se dve tretjini hrvaške in srbske inteligence čutita eno, kakor jim narod živi v lepem edinstvu. Da, mi Jugoslovani si hočemo pomagati!

Za vsako samopomoč je treba neke absolutne moči in vsi Jugoslovani vкуп jo imamo.

Revizija našega programa in dela je naša — samopomoč.

Ko končujemo ta članek, pišejo časopisi: Skader bi bil že davno padel, ko bi Črnogorci tako dolgo ne odklanjali pomoč kraljevine Srbije, ter se v trmi ne bi držali usodnega principa: »Ne naslanjajmo se na nikogar!«

Skader je nauk za vse Slovence, zlasti pa za nas Slovence!

Vodna sila ob zatvornici na Ljubljani in vodopravna razprava.

(Konec.)

Državni tehnik stavbni svetnik Bloudek je izjavil, kakor zvedenec v vodnotehničnem pogledu sledeče: Vodne razmere na Ljubljani so za oba projekta enake in so določene po namenu, kateremu naj služijo zatvornici v Gruberjevem kanalu in Ljubljani; t. j. oba projekta se morata ozirati na pravilno namakanje ljubljanskega barja. Obadva projektanta zamoreta torej z vodnopoličnega stališča enako izkoristiti vodno silo. Kar se tiče uspehov, ki se dajo doseči s projektiranimi turbinami, sta tudi oba projekta precej enakovredna. »Kineta«, t. j. poseben jarek za nizko vodo, ki se kot varijanta nahaja v projektu deželne odbora, bi veljala sedaj najmanj 500.000 kron; ti stroški bi se še zvišali, ker bi bilo treba najbrže »kineto« tlakovati. S to »kineto« bi se doseglo nekoliko boljše izkoriščanje vodne sile, toda bi ne bilo v nikakem gospodarskem razmerju z ogromnimi stroški. Koliko more sodelovati Završnica z

vodno silo na Ljubljani, se na podlagi materiala, katerega je priložil deželni odbor svoji prošnji, ne da presoditi. Vsekakor pa bodo morali biti bajerji na Završnici v takem številu in toliki, da bodo v stanu, zbirati dovolj vode za dobe suše.

Državni tehnik inženir Krenner je oddal v elektrotehničnem oziru naslednje mnenje: Vodna sila na Ljubljani se da le tedaj gospodarsko pravilno izrabljati, ako jej stoji ob strani druga naprava, katera more vodno silo vsak hip popolnoma nadomestiti oziroma po potrebi izpopolnjevati. Ljubljanska mestna občina ima parno elektrarno, ki oskrbuje zlasti razsvetljavo v mestu in daje tok za cestno železnico. Uredba, izbira in vrsta kotlov, parnih strojev, električnih generatorjev ter akumulatorjev je taka, da je mogoče racionalen obrat; elektrarna je za ljubljansko občino gospodarska potreba. Vodna sila na Ljubljani lahko daje ljubljanski občini skoro celo leto zadostno električno energijo; kadar je treba, bi jo podpirala oziroma popolkoma nadomeščala sedanja parna elektrarna. Mestna občina bi prihranila pri obratnih stroških ter bi mogla ceno toka izdatno znižati. Mestni občini ni treba napraviti novega omrežja in pridobiti novih odjemalcev. — Ali bode mogla po deželni projektu Završnica racionalno sodelovati z vodno silo na Ljubljani, se na podlagi predloženega materiala ne da presoditi; najbrže bode pa treba napraviti parno centralo za rezervno vodno napravo. Naprava več sposobnih hidroelektriških central v svrhu vzajemnega sodelovanja bode takrat gospodarskega pomena, kadar se bode njih električna energija racionalno vnovčila, kadar bodo imele zadostno število odjemalcev in dovolj konsumna.

Nato je pričel ob 1/4 na 1. deželni odbor dr. Lampe izvajati, da se je treba glede večje narodno-gospodarske važnosti tega ali onega projekta izraziti v treh načelnih vprašanjih: 1. pri katerem projektu se dane prirodne sile kranjske dežele intenzivneje izrabijo? 2. izvršitev katerega projekta pride v korist večjemu številu prebivalstva? 3. Od uprave, katerega podjetja je pričakovati večje javne koristi? — Na 1. vprašanje je odgovarjal, da gre pred-

nost »projektom dežel. odbora, ki so osnovani na temeljitem studiju vseh prirodnih sil naše dežele in naj služijo kar mogoče najširšim potrebam prebivalstva. Zato namerava deželni zastop zgraditi v raznih delih dežele naprave, ki naj tudi teritorialno zadobijo čim največji obseg.« Te naprave naj služijo pred vsem veliki industriji, katere razvoj bi bil v največjo korist, zlasti glavnemu mestu, kjer se koncentrirajo promet cele dežele. Ni torej nobena krivica, ako hoče deželni zastop tudi glavno mesto sprejeti v nameravano veliko omrežje.

Razprava se je ob 3/4 prekinila in je deželni odbornik dr. Lampe izjavil, da bo nadaljeval šele ob 5. uri, ker ima med tem sejo.

Pri popoldanski razpravi, ki se je pričela ob treh, so deželni tehnični veščaki ponavljali v glavnem splošno dokazovanje dr. Lampeta in v podrobnem odgovarjali: Dežela more napraviti takoj zgraditi, ker razpolaga s potrebnimi denarnimi sredstvi. Deželni odbor ni trdil, da bode elektrarna na Završnici rezervna za ono na Ljubljani; tudi ni tajil, da bode rabil pri svojem podjetju kalorične rezerve. Na daljnovid od Završnice se bodo priključile še druge naprave, zlasti centrale na Savi, in se bodo stroški daljnovidov razdelili na večje število naprav. Dežela ima priglase-nih že za 9000 konjskih sil odjemalcev. Mestna občina ne bode mogla brez finančnih izgub momentano znižati ceno toka. Z ozirom na to, da hvali državni tehnik mestno elektrarno, se konstatira, da le-ta ni predmet današnje obravnave. Čuditi se pa je, da državni tehnik ni povedal svojega mnenja o tem, kako važno je za deželno podjetje, da ima v Ljubljani, t. j. ob glavni točki svojega konsumna to vodno silo.

Deželni odbornik dr. Lampe je potem ob 5. nadaljeval svoje izvajanje in naslanjal se na izjave svojih veščakov rekel: Elektrarna po deželni projektu pride večjemu številu prebivalstva v korist in tudi železniški upravi za elektrificiranje obratov. Deželni odbor zamore tako obrežne, iz različnih delov sestavljene obrate bolje upravljati, nego posamezna občina. Le dežela je mogla pridobiti že mnoge vodne pravice in zanje investirala velike vsote. Deželni odbor se pri izvršitvi svojih projektov ne bo

dal ustaviti po odporu ene občine, kakor je že pokazal v radovoljškem okraju, ne dovolivši občinam lastnih naprav. Tudi izvršitev ljubljanskega projekta bi prišla v nevarnost ali se mogla zavleči na veliko škodo. Glede dovoljevanja elektrovdov in cestnih železnic, glede vporabe neraričnih cest ima deželni odbor svoje pravice. »Upoštevajoč vse te razloge, je deželni odbor kranjski v svoji seji danes dne 26. marca sklenil, da iz gospodarskih ozirov ni v stanu pritrditi nameri občine ljubljanske, zgraditi na Ljubljani elektrarno in ne bo dovolil sredstev v ta namen, oziroma ne stavi deželni zastop tozadevnega predloga. S tem je mestni projekt nemogoč in nadaljna objava brezpredmetna.«

Po tej izjavi je deželni odbornik dr. Lampe takoj zapustil razpravo dvorano.

Razprava se je nadaljevala in so mestni tehnični veščaki na protizjavo deželnih tehnikov replicirali: Deželni odbor se moti, ako misli, da bode postal daljnovid od Završnice do Ljubljane racionalnejši v slučaju, če se mu tudi priključijo sčasoma vse vodne sile v tem delu dežele. Kajti, ako se te vodne sile ne izgradijo takoj, bode daljnovid vsled izgub na obrestih za amortiziranje in vzdrževanje ostal še vedno neracionalen. Ako ima dežela priglase-nih odjemalcev za 9000 konjskih sil, je le čudno, zakaj ne gradi takoj velike naprave, n. pr. na Savi, in se bavi s takimi malenkostmi, kakor je za njeno velikopotezno akcijo Ljubljana. Mestna občina ne bode imela kljub znižanju cene nikakih finančnih izgub; nasprotno bode ravno vsled nižje cene že prvo leto tako poskočilo število odjemalcev, da se bode tudi čisti dobiček izdatno povečal. Trditev, da bi sedanja ljubljanska elektrarna ne bila predmet razprave, so zastopniki dežel. odbora sami s tem najtemeljiteje ovrgli, da so se že v svoji prvi izjavi z mestno elektrarno zelo obširno bavili.

Pravni zastopnik mestne občine dr. Majaron pa je izjavil: Pri presoji vprašanja, kateri izmed predloženih projektov ima večjo gospodarsko važnost, se nikakor ni treba ukvarjati z vprašanjem, po kakšnem projektu se dane prirodne sile kranjske dežele intenzivneje izrabijo.

LISTEK.

Vojska v miru.

Spisal Vilko M.
(Konec.)

Okrog prijateljeve hiše so namreč manevrirali Bošnjaki, ki so bili nastanjeni v sosednji vasi. Ker je tudi mene zanimal ta manever in bi ga bil rad opazoval, pamenjal sem v to svrhu »cunj« s prijateljevo civilno obleko. Tako sva sedela za mizo pred hišo in srkala rubinasto dolenjsko kapljo. Kmalu so se približali hiši častniki, med njimi tudi omenjeni major in ker so naju videli sedeti pri vincu, so bili trdno prepričani, da je v hiši gostilna.

Prijatelj in njegova gospa, ki sem jima še danes prehvalečen za njihovo brezprimerno gostoljubnost, nista odgnala častnikov, ki so v trdni veri poklicali vina, marveč sta jih ljubeznjivo povabila v hišo, jaz pa sem jim šel v klet po štefan dolenjsca. Pili smo vsi skupaj in trkali. Častniki niso mogli prehoviti redke gostoljubnosti in se oproščali vsivprek za debelo zmoto in naposled se je zgodilo, da se je prej osorni major prav vljudno poslovil tudi od mene, ki sem

se mu bil predstavil za prijateljevega brata.

Strašen dren je bil v Ponikvah. Nihče ni sicer vedel natančno, kako dolgo ostanemo v tem kraju, ali nihče si tudi ni želel, da bi se morali tu delj časa muditi. Sprva so proklinjali strahovito draginjo in slabo postrežbo, naposled pa bi bili marsikaj radi drago plačali, ko bi se bilo le dobilo. Edini vodnjak s pitno vodo je bil strogo zastražen. Dobilo se je iz njega le vodo za kuhinjo in potrebno pijačo, zato se ni mogel nihče umiti.

Vsak dan je prinašal večje stiske. V hiši, kjer smo imeli pisarno, je pekla gospodinja noč in dan kruh. Nekega dne sem se vrnil od prijatelja v pisarno, ali nikakor se nisem mogel preriti skozi stisnjeno gručo vojakov, ki so se drenjali po veži. Gospodinja je bila jedva zamesila testo, pa so ji vojaki že vsiljevali denar za hlebe, ki so bili še v testu. Strašno nestrpni so bili; vsak je hotel biti prvi in gotov, da dobi hleb. Baš je žena položila zadnji hleb v peč, pahnil so jo nasilni vojaki vstran in obkolili peč. Nepopisna je bila ta gneča. Niso mogli dočakati, da bi se bil kruh pošteno dopek, zato so pričeli vleči iz peči še napol sirove hlebe, samo da ne bi bili zastoj odrinjeni in tako zaman plačali in se drenjali. Šele po zadnjem hlebu

se je izpraznila veža vtoliko, da sem mogel v pisarno. Razšli se pa niso, ker so čakali na novo peko.

Sprva je imel vsak ležišče v skednju ali na kozolcu; zadnje dni pa so se morali mnogi odreči še tej ugodnosti ter si postaviti na večer šotore pod milim nebom. Nastanil se je bil ob tej priliki v vasi še en regiment, ki je mogel tvoriti z nami v naslednjih dneh — bojni polk. Tudi od tega regimenta so morali mnogi zvečer pod šotore. Kdor je le mogel, si je priboril prenočišče v kakem splotju, zakaj zunaj je pričelo nevtrgoma deževati in mrzle sape so pihale prek polja. Ker je bilo na mokri zemlji pod šotori skrajno neprijetno ležišče, hoteli so si siromaki od pomoči s prgiščem sena, ali slame. Toda do tega jim je bilo težko priti, ker so stali kmetje ves dan na straži, vsak pri svojem skednju, ali kozolcu. Proti večeru pa se je ubogim šotornikom ponudila prelepa prilika za izpolnitev njih pereče potrebe. Na vasi se je namreč oglasila godba in mahoma so popustili kmetje svoja čuvališča ter drveli k godbi. Vojaki pa so tačas nagloma izmaknili slamo, ali mrvo in jo z lokavim zadovoljstvom potaknili v svoje šotorčke. Gledal sem za zabavni prizor z grička, ki so pod njim stali šotorčki in sem bil še jaz vesel s siromaki.

Tako se je godilo od torka do nedelje. Vse je proklinjalo Ponikve, moštvo in častniki, ki se jim baš ni dosti boljše godilo od moštva. Spati so morali povečini na slani, nekateri celo v kaščah in lopah.

Meni pa se je godilo naravnost nebeško. Bil sem najbrž edini, ki si nisem čisto nič želel iz Ponikve. Pri prijatelju sem bil ves čas na izborni hrani in tudi prenočeval sem pri njem. Neskončno dobro se mi je zdelo, ko sem se zavedal, da niti polkovnik nima tako udobnega ležišča, kakor jaz, ki sem bil v svojih »cunjah« le preprost »kranjski Janez«.

Zadnje dni se je nastanil pri nas neki nadporočnik. Sprva je stanoval doli v vasi, a ker ni imel neki višji častnik prenočišča, moral se mu je ta umakniti in si iskati jeperg, kjer si je pač mogel in znal. Vse kote je obrnil zaman, naposled se ga je usmilil prijatelj in mu pripravil postelj, ki je bil od srca vesel. Rad je priznal, da še ni naletel na manevrih na tako udobnost in hvaležen je bil tistemu višjemu častniku, ki mu je nehote pripomogel do tako izbornega stanovanja.

Jako simpatičen je bil ta nadporočnik; to se je kmalu zasledilo na njem. Spričo tega je bil slehern večer povabljen v obednico na skodelico

čaja. Iz obednice se je šlo v pisarno, kjer sem jepergovljal jaz.

Imel sem navado, da sem »za vsak slučaj« zamenjal na večer svoje cunj s civilno obleko in ker se nisva imela prilike videti z nadporočnikom kdaj med dnom, sem se mu lahko brez zadrege predstavil za prijateljevega brata te kramljal z njim do pozne ure. Zjutraj sem moral navadno zgodaj v pisarno in takrat je on še spal.

Med drugim sva kramljala tudi o vojaškem stanu. Vprašal me je, če sem bil vojak. Seveda sem mu dejal, da nisem imel te »nesreče« in on mi potem ni mogel pregrajati naporne vojaške službe. Priporočal mi je, naj zahvalim boga, da ni poslal name te trde kazni (— ki me je, žalibog, baš morila!).

Prišla je nedelja — začetek vojne stanja. V pisarni smo bili že vse pripravili za ta prehod, uredili podvojen stotnijo in jo opravili z vsem potrebnim za »boj«.

Pač si nisem mislil, da mi je prihranjeno še največje trpljenje vaj, a bilo mi je vendarle usojeno. Narednik Grapar mi je dejal, da sem v pisarni dodelal in da moram prijeti zdaj puško ter se priključiti stotniji.

(Čalje prihodnjič.)

Takšen projekt pa ni od nobene strani predložen in tudi ni v razpravi. Projekt je od obeh strani edine izkoriščanje ene in iste, specialne vodne sile, nič več in nič manj. In ker imata oba predložena projekta eden in isti namen, namreč proizvodnjo električne energije, se je samo vračati: po katerem izmed obeh projektov se najintenzivneje izrabi predmetna vodna sila in kje najde električna energija več in boljše uporabe, tako da producira več gospodarskih vrednosti in več blagostanja. V obojnem pogledu gre pretežno prednost projektu mestne občine in se mi je le sklicevati na že navedene razloge ter mnenja veščakov. — Zastopniki deželnega odbora pa poudarjajo, da predmetna vodna sila spada v program »podeželjenja« vodnih sil, in ker je ta program velikega narodno - gospodarskega pomena, zato da ima tudi predloženi načrt deželnega odbora pretežno večjo gospodarsko vrednost. Toda težko je zaslediti zvezo med predmetno vodno silo in pa med vodno - gospodarskimi deželnimi projekti, kateri še ne eksistirajo. Še težje pa je najti razlogov, ki bi kolikor toliko dokazali, da je predmetna vodna sila za izvršitev deželnega vodno - gospodarskega omrežja absolutno potrebna. Ta vodna sila čisto lahko odpade iz deželnega programa brez škode za koristi, ki se od njega pričakujejo, odpade lahko zagradelj, ker se po projektu mestne občine ta vodna sila izkoristi popolnoma v iste gospodarske svrhe in Ljubljani in v okolici, kakor jih zasleduje deželna akcija. Neracionalno se vidi, da dežela teži s svojim električnim tokom v kraje, ki so z njim že preskrbljeni, osobito v slučaju, če Ljubljana dobi najbližjo, za dopolnilo mestne elektrarne ravno zadostujočo vodno silo. Ljubljanska električna centrala je že dovolj dokazala svojo prosperiteto in če se sedaj poteguje za pomnožitev svoje obratne moči s predmetno vodno silo, jej gre vsekakor prednost nasproti čisto novemu podjetju. Ljubljana pa tudi zasluži pred vsakim drugim, ker je resnično, da se v njej koncentrirajo promet pa tudi davčna sila cele dežele. — Kar se končno tiče današnjega železnoodborskega sklepa, ki je prišel kakor »deus ex machina«, ni še o njem mestna občina obveščena, zagradelj mi ne pristaja napram njemu zavzeti primerno stališče. Zavarujem se pa vsekakor zoper to, da bi ta sklep deželnega odbora le količkaj vplival na nadaljnji tok in rešitev v vodopravne zadeve v smislu prošnje mestne občine, ki lahko najde pota, da si tudi brez ingerence deželnega odbora preskrbi sredstev za izvršitev svojega projekta.

Podal je še kratko formalno izjavo navzočnim zastopnikom drž. odbora, končno je odvetnik dr. Valenčič zagledal za družbo Leykan - Joseištah zavzel stališče napram obema projektoma ter se izjavil za mestni projekt.

Ob polu 8. je razpravo zaključil vodja komisije koncipist dr. Bicek, ki je strankam in veščakom puščal popolno svobodo izjav.

Konflikt Avstro-Ogrske s Črnogoro.

Interesantno je, kako sodijo svetovni listi in diplomatični krogi o najnovejših korakih grofa Berchtolda. Drastično se to vidi iz brzojav, ki smo jih izčrpali iz nekaterih svetovnih listov.

Dunaj: Avstrijski diplomat je izjavil našemu dopisniku:

»Avstrija bi morala že januarja meseca prisiliti Črno goro, da se odpove Skader. Tega pa, žal, ni storila. Toda stori to zdaj, s soglasom ali brez soglasa Evrope. Če bo potreba, pošlje v ta namen v Albanijo 30.000 mož.«

»Ruskoje Slovo«.

Pariz: Naloga, ki si jo je na dala Avstrija, da nastopi v Črni gori, se odlikuje po veliki površnosti. Dunajski kabinet pravi na eni strani, da pripada Skader Albaniji, na drugi strani pa proglašava avstrijski protektorat nad severno (katoliško) Albanijo.

»Novoje Vremja«.

Dunaj: Avtoritete mednarodnega prava proglašajo, da je imela Črna gora pravico, ustaviti parnik Skadro ter prisiliti njegovo poveljništvo, da pomaga Črnogorcem pri njihovem delovanju.

»Ruskoje Slovo«.

Petrograd: Rusija je zavzela v črnogorskem vprašanju stališče čakanja.

Ruski konzul na Dunaju je dobil ukaz, naj poda vprašanje o značaju avstrijske note, podane na Cetinju,

in projektih dunajske diplomacije glede Črne gore.

»Ruskoje Slovo«.

Pariz: Francija se vprašuje z začudenjem, kako more Rusija trpeti, kar dela Avstrija, in ali ne preklicuje demobilizacije. Kajti pomnoženo število ruske vojske samc bi zadoščalo zadržati Avstrijo.

Vse pritožbe avstrijskega kabineta glede Črne gore zavrača zdaj črnogorski delegat v Londonu, katerega izpovedi potrjujejo tudi francoski dopisniki.

»Novoje Vremja«.

Dunaj: V italijanskih diplomatskih krogih proglašajo, da po posebni avstrijsko - italijanski pogodbi nima Avstrija pravice, da bi kaj podvzela v Albaniji ali na albanskem obrežju brez soglasja Italije.

»Ruskoje Slovo«.

Dunaj: Dunajsko časopisje proglašava na vse strani, da sta se Italija in Avstrija dogovorili glede vseh mogočih konfliktov. Med tem pa se je Italija obmejila na »prijateljsko posredovanje« na Cetinju v vprašanju obstreljevanja kršćanskega dela v Skadru ter izrekla tozadevno »prošnjo«.

Italijanska mornarica je sicer pripravljena odpluti, vendar pa se ne ve — kam?

»Ruskoje Slovo«.

Berolin: Vest, da je Italija odrekla pridružiti se avstrijsko črnogorski notri ter udeležiti se eventualne pomorske demonstracije, je tu učinkovala, kakor mrzel tuš.

Časopisje je takoj opustilo bojeviti ton in toplo konstatira, da je Avstrija, nesporazumevši se z Italijo, zastopni segla po grožnjah. Mogoče, mogoče bo morala zdaj — popustiti.

»Ruskoje Slovo«.

Pariz: Politiki in diplomati vidijo v delovanju Avstrije eno izmed onih samostojnih iniciativ, katerim se je Avstrija, kakor ostale velevalisti odpovedale, ko je bila ta odpoved proglašena za neizogibno potreben pogoj za rešitev albanskega vprašanja. Zato se rešitev tega vprašanja odloga do tedaj, ko bo Avstrija postopala — samostojno.

»Novoje Vremja«.

Pariz: Postopanje Avstrije proti Črni gori osvoboduje Francijo in Rusijo od principielnega priznanja, da pripada Skader Albaniji, kajti to priznanje bi pomenjalo danes odobravit avstrijsko nasilje nad Črno goro.

Na ta način sili Avstrija samo k temu, da se izpremeni sklep, ki ga je sama zahtevala. Trdnost Črne gore in Srbije, ki se pripravljata dobiti v naskokom Skader navzlic vsem grožnjam Avstrije, vzbuja povsod navdušenje.

»Echo de Paris«.

Petrograd: Pri končnem računu — vsled nevrastenije evropske diplomacije stojimo na pragu, ko na padla Avstrija Črno goro in Srbijo. Avstrijski Agamemnon se igra z ognjem toda nihče se ne upa prijeti ga pravočasno za roko.

Toda plačilo bo zlo.

»Novoje Vremja«.

Pariz: V francoskih diplomatskih krogih snirajo vse korake, ki jih je zdaj podvzela Avstrija proti Črni gori za — bluff.

»Ruskoje Slovo«.

Vojna na Balkanu.

Zaradi Skadra.

Vsa pozornost se obrača sedaj v balkanski vojni na dve točki, na bojišče pri Cataldži in na Skader. — Zlasti kar se tiče Skadra, je to vprašanje v zadnjem času stopilo vsled nerodnih in naravnost sovražnih potez avstrijske diplomacije v ospredje. Kakor znano, je zahtevala Avstrija, da dovoli Črna gora vsemu civilnemu prebivalstvu Skadra, da zapusti mesto. Črna gora je tej zahtevi ugodila, Esad paša, poveljnik Skadra pa se brani, pustiti civilno prebivalstvo iz mesta. To bi bila morala naša diplomacija vedeti že naprej in se zagotoviti, da ne doživi vedno samo nesmrtno blamažo. Sedaj, ko je že prepozno, so se spomnili šele naši diplomati, da ima tudi še carigradska vlada nekaj govoriti. Podučiti jih je moral o tem šele Esad paša. Avstrijska vlada se je zato obrnila v Carigrad, da izposluje Esad paši to dovoljenje ter pričakuje, da se bodo sedaj tudi druge velesile pridružile temu koraku. Tega koraka Avstro - Ogrske v Carigradu pa ni sprejeti preveč tragično, ker je vedela Avstro - Ogrska istočasno doseči drugo demaršo v Belgradu. Zastopniki velesil so namreč sporočili včeraj v Belgradu, da je konferenca veleposlanikov v Londonu sklenila (?), da naj pripade Skader Albaniji. Zastopniki velesil so ob-

enem zahtevali od srbske vlade, da ne pošilja več nadaljnjih vojaških transportov pred Skader in da odpokliče čete, ki stoje sedaj pred Skadrom. Tudi od črnogorske vlade bodo zahtevali zastopniki velesil, da naj preneha takoj z vojnimi operacijami pred Skadrom.

Dunajski diplomatični krogi celo trde, da bodo Srbi še danes odpoklicali svoje čete izpred Skadra.

Po zavzetju Odrina.

Bolgarsko sobranje je imelo včeraj sejo, v kateri je podal ministrski predsednik Gešov, burno pozdravljen od poslancev, sledečo izjavo:

Bolgarski vojski so, združeni s svojimi brati Srbi, zapisali slavno poglavje v zgodovini balkanskih narodov in zabeležili slaven dan v svetovni zgodovini. Odrin, drugo turško glavno mesto in najpomembnejša trdnjava na Balkanu, je včeraj padel. Bajka, da so bolgarske čete, če tudi so na bojiščih zmagovite, brez moči pred trdnjavo, se je razgubila v nič. Včerajšnja zmaga napolnuje bolgarski narod z odkritosrčnim veseljem. Ravnotako velika pa je tudi boleost nad izgubo junakov, ki so padli na bojišču. Ministrski predsednik je pozval poslance, da se hvaležno spominjajo padlih junakov.

Burne ovacije so sledile tej izjavi. Sobranje je sklenilo, brzojaviti vrhovnemu poveljniku Savovu, ter se zahvaliti armadi za junaštva. Sobranje je tudi sklenilo, izreči zahvalo ruski dumi za prisrčne izraze bratskih čustev povodom velike zmage. Seja se je končala s klici »Slava!« padlim junakom. Spontano so se dvignili poslanci in zaklicali: »Mir dušam junakov!«

Mesto Sofija je od ranega jutra vse živo. Vse si čestita k veliki zmagi. V stolni cerkvi se je služil rekvijem za padle in nato te deum za zmago. Božje službe so se udeležili zastopniki kralja, ministri, zastopniki Srbije in Grške ter najvišji civilni in vojaški funkcionarji. Ko je stopil vojni minister v cerkev, so ga burno pozdravili. Ko je zapustil srbski poslanik Spalajković cerkev, mu je občinstvo priredilo viharne ovacije. Listi zlasti naglašajo veliko pomoč, ki so jo nudili bolgarski vojski pred Odrinom srbski topovi.

V belgradskih krogih presoja zavzetje Odrina pred vsem s človeškega stališča, ker so se končale muke oblegovalcev. Že tedne so prihajali transporti ranjenih, zlasti pa bolnih srbskih vojakov, ki so jim bile zmrznile roke ali noge, ki so jim jih morali potem amputirati, tako da je obleganje Odrina zahtevalo več žrtev, kakor cela druga vojna. V političnem oziru pričakujejo od padca Odrina pospešitev mirovnih pogajanj in lažji sporazum obmejnih vprašanj.

Srbski in bolgarski poslanik v Rimu navdušeno hvalita hrabrost srbskih in bolgarskih oblegovalcev Odrina. Srbski poslanik je mnenja, da je sedaj mir samo vprašanje par dni. Bolgarski poslanik ni tako optimističen ter ne verjame, da bi se vojna kmalu končala. Da bi zavzeli Bolgari Carigrad, tudi ne verjame, ker to nima za Bolgare interesa.

Zavzetje Odrina je napravilo na Cetinju in v celi Črni gori velik vtisk. Ko se je raznesla vest na Cetinju, je drlo vse prebivalstvo pred bolgarsko poslaništvo, kjer je prirejalo burne ovacije. Člani kraljevske rodbine, ministri, drugi dostojanstveniki in diplomatični zbor so izrekli na bolgarskem poslaništvu svoje čestitke. Kralj Nikolaj je poslal carju Ferdinandu brzojavno čestitko, istotako je čestital črnogorski ministrski predsednik Gešov.

Mir?

»Neue Freie Presse« prinaša ba je od posebne strani vest, da je pričakovati, da bodo balkanske vlade še ta teden odgovorile na mirovne pogoje velesil. Velesile bodo potem presodile odgovor in ustvarile podlago za nova mirovna pogajanja. Novim razmeram na Balkanu, pravi list zelo naivno, naj se pozna, da je pri tem sodelovala Evropa. Zato naj se izpremeni londonska konferenca, kateri naj se pritegnejo tudi zastopniki Balkanske zveze in Romunske konferenco, ki naj registrira določbe, ki jih odobravajo velesile.

Zopet hočejo tedaj gotove velesile postaviti na mesto berolinske pogodbe z dne 13. julija 1878. novo skrpucalo.

Za črnogorski »Rdeči križ«.

Še vedno pojo pred Skadrom topovi svojo strašno pesem, še vedno teče kri kosovskih osvoboditelj, hučajo se »za krst častni in slobodu zlatnu«. Legije junakov, vitezov črnih gor, že krije ruša znova zeleno ob Skadarskem jezeru. Ni jim bilo

usojeno dočakati dan, ko se dovrši boj med pravico in krivico, boj med kulturo in izlamskim barbarstvom, ko se omogoči zaslužni bratom svobodni razvoj, mirno in srečno življenje. Krava igra za srečo in bodčnost črnogorskega naroda se bliža srečnemu koncu. Veseli nad doseženimi uspehi bi bilo neskaljeno in popolno, trpljenje in muke, vse žrtve v službi domovine pozabljene, ako ne bi iz številnih bolnišnic na Cetinju, Podgorici in drugod odmeval glasen klic ranjenih in bolnih bratov, ki smo jih tudi mi ljubili v dnevnih srečih in ki jim moramo po svojih močeh sedaj še bolj izkazovati bratsko ljubav, otirajoč jim solze bolesi. A ne samo to, tudi občečlovečanska dolžnost nam nalaga, da odpremo srce odpremo roke, da izvršujemo delo usmiljenja in izkazujemo krščansko ljubezen do bližnjega. Boji kot kedaj preje se namreč razlega po vsem kulturnem svetu prošnja črnogorskega Rdečega križa, ki mu vprico velikega števila ranjenih in bolnikov občutljivo primanjkuje sredstev, prošnja po prispevkih v novcu in blagu. Podpirati to humanu ustanovo je dolžnost vsakega plemenito čutečega slovenskega srca. To nam veleba glas krvi, vzvišene stvari in človekoljubja.

Slovinci, spominjajte se črnogorskega »Rdečega križa«!

Število ranjencev in bolnikov v črnogorskih vojnih bolnišnicah.

Da si more vsak boljše predstavljati, kako nujno potrebuje črnogorski »Rdeči križ« izdatne hitre pomoči, navajamo samo nekoliko suhih števil, a poudarjamo pri tem izrecno, da je število ranjencev in bolnikov močno padlo in da se jih je veliko število že vrnilo na svoje domove oziroma v svoje čete. V Podgorici je razdeljenih 666 ranjencev in 568 bolnikov, med njimi 30 ranjenih in 290 bolnih turških vojakov, na 24 začasnih vojnih bolnic. V ulcinjski zasebni bolnici je nastanjenih 16 bolnikov, v ruski bolnici istotam pa 62 ranjenih in 37 bolnih črnogorskih vojakov. Cetinje šteje samo 9 velikih bolnic, ki se v njih leči 93 bolnikov in 947 ranjencev. Kdor sešteje te za Črno goro ogromne številke, si bo mogel usvariti sodbo, koliko potroši črnogorski »Rdeči križ« za svoje najboljše sinove, ki niso štedili krvi, da očistijo srbsko zemljo od »nekrsta«. Zato priobčujemo na posebno prošnjo s Cetinja znova poziv za prispevke za črnogorski »Rdeči križ«.

Vstop v vojno mornarico.

Časniki so nedavno prinesli poročilo, da se na c. in kr. mornariški akademiji na Reki sprejme 55 gojenecov za I. event. II. letnik. Prosilci za I. letnik morajo imeti 4 razrede srednjih šol, iz matematike najmanj »dobro«, starost 14 do 16 let. Sinovi častnikov, vojaških, dvornih in civilnih državnih uradnikov dobijo brezplačna mesta, s katerimi je spojena ne le oskrba za vsa 4 leta akademskih študij, ampak tudi popolna oprema pri odhodu iz akademije. Drugi gojenci morajo plačevati celotno šolnino 1600 K ali polovično 800 K na leto v dveh enakih obrokih. Za sprejem v prvi letnik se dela od 10. do 15. septembra sprejemni izpit iz aritmetike, geometrije, prirodnih znanosti ter zemljepisja in zgodovine pismeno in ustmeno. Kdor hoče v drugi letnik, mora imeti primerne študije, primerno starost in položiti izpit iz predmetov prvega letnika. Natančnejši pogoje se dobijo pri c. in kr. mornariški sekciji vojnega ministrstva na Dunaju ali pri c. in kr. komandi mornariške akademije na Reki za 20 h. Prošnje se morajo vložiti najpozneje junija meseca. Pojasnila gotovo tudi lahko dajo srednješolska ravnateljstva.

V mornariški službi se odpira lepa bodočnost. Že lani so bili nekateri z 21 leti imenovani za fregatne lajtnante, to je toliko kakor nadporočnik. Ker se gradijo še vedno nove ladje, bo potreba po oficirjih še rastla. Pri vladajoči nadprodukciji srednješolcev morajo tudi slovenski starši gledati, da čim prej preskrbijo svoje sinove. Vojaška služba je sicer naporna telesno in pri današnjem napredku oboroževalne tehnike tudi duševno, toda stan je ugleden in razmeroma dobro plačan. Seveda je naporno načelo, da se pošlje v kadetnico, kdor v srednji šoli ne more izhajati. Oficirski sinovi, tudi nadarjeni in pridni, se izobražujejo večinoma zopet za oficirje in lahko nadkriljujejo slab material, ki prihaja iz civilnega prebivalstva, ter zavzemajo najboljše in odlična mesta v vojaštvu. Posebno mornariška akademija na Reki se ne sme smatrati kot nekaka pobilševalnica za nesposobne in nemarne dijake. Študij na akademiji

je težji nego na srednji šoli, zlasti v matematično-tehničnih strokah, tako da bivši srednješolski odličnjaki včasih težko izhajajo. Sploh bi moralo obveljati načelo, da pošiljamo tja, kjer tekmujejo z drugimi narodi mornarije, svoje najboljše moči, posebno k mornarici, ki bi je svetovno mednarodno tekmo. Sicer nam nič ne pomagajo vse prazne interpelacije naših poslancev, češ zakaj se zapostavljajo pri in carnici jugoslovanski proslci iz Dalmacije in drugih obmorskih dežel. Takšnim interpelacijam poslancev mora občinstvo pomagati do uspeha s tem, da pošilja sposobne konkurente na akademijo, ne pa telesne in duševne pokveke. Zahteve glede telesne in duševne sposobnosti so za mornarico veliko strožje nego za vojsko na kopnem. Ako v srednji šoli skrbimo za dobro vzgojo in narodno zavednost dijakov in potem v vojaška izobraževališča pošljemo sposobne konkurente, ki bodo dvignili naš ugled tudi v teh krogih, bo nam to gotovo v narodno korist. Pri Hrvatih, ki so nekad s svojo vojno granico tvorili izrecno vojaški narod, najdemo generale in visoke vojaške dostojanstvenike med pospeševalci narodnih kulturnih zavodov in obrambnih društev s podporami in darili, ki štejejo po več tisoč kron. Tudi Slovenci smo imeli med vojaški odlične ljudi, zakaj jih ne bi tudi zdaj in v bodoče.

K vojni mornarici sprejemajo po potrebi tudi abituriente, da postanejo mornariški kadetje in oficirji. Mornarica ima tudi svoje duhovnike, zdravnike, inženirje, strojne obratne vodje, komisarje (= računski uradniki), profesorje in učitelje. Dobro plačani so tudi strojni podčastniki, ki postanejo s časom uradniki (obratni vodje) in dosežejo lahko VII. činovni razred. Splošno pa se svetuje: kdor ima veselje za vojaško službo in telesno sposobnost, idi za oficirja; ti imajo v vseh vojaških zadevah odločilno besedo in boljši avanzma.

Veliki polom v »Spar- & Vorschussverein« v Laškem trgu.

V Celju, 27. marca.

Nemško časopisje se trudi dokazati, da ni Josef Drolz ničesar za se poveril in da obstoji njegova krivda izključno v tem, da ni svoječasnno poplačal kot žirant dolga pivovarstva Larische v znesku po 60.000 K (druga verzija govori o 80.000 K) pri »Spar- und Vorschusskassaverenu« ter da je potem moral skoz 33 let vedno ponarejati bilanco tako, da ni nikdo prišel na Larischev nepoplačan dolg, kateri je od leta do leta neprestano naraščal. Ponarejal pa da je bilanco s tem, da mnogo hranilnih vlog ni vpisal v glavno knjigo hranilnih vlog, temveč za se v posebno knjigo, tako da ni mogel priti v zadrego. Izkazanih je bilo l. 1911 372.000 K hranilnih vlog, v resnici je pa nad 700.000 K naloženih. Drugače po trditvi »Gr. Tagespost« in »Gr. Tagblatt« ni ničesar poveril. Njegova krivda da obstoji boja samo v tem, ker ni resnice govoril — in zato ne smejo trpeti škode vlagatelji in zadrugniki, temveč mora pomagati vlada.

»Tagespost« piše: Za sanacijsko akcijo obstoje sledeče možnosti. 1. Podpora vlade, ki bi morala biti zelo zdatna, že zato, da se ohrani državi več velikih meščanskih davkoplačevalcev. 2. Pomoč dežele. S to je težje računati, ker tiči dežela sama vsled slovenske obstrukcije v deželnem zboru sama v velikih finančnih težkočah. 3. Pomoč nacionalnih korporacij, ki bi se dala doseči z lastnimi sredstvi ali z zbirkami. 4. Pomoč zaščitnikov. Ako bi se v priložni tleh tednih ne posrečilo dobiti zadostnih sredstev, bi bil konkurz neizogiben. Potem se bo realiziralo vse premoženje zadruge, iztirjali se zlasti dolgov in pa doneski za primankljaj, kar bi uničilo dve tretjini laških tržanov pa tudi okoli 200 slovenskih kmetov iz okraja.

Nemško časopisje je treba tu opomniti na nesramno gonjo, ki jo je uprizorilo proti vladni podpori nedolžnim žrtvam Glavne posojilnice v Ljubljani. »Tagespost«, »Tagblatt«, »Marb. Zeitung«, »Deutsche Wacht«, »Stajerc« — vse je kričalo in grozilo z represalijami »Nationalverbanda« v parlamentu, ako bi dala vlada le en vinar za sanacijo razmer, nastalih vsled konkursa Glavne posojilnice. Tam je povzročila polom nesrečna spekulacija, v Laškem trgu pa direktno poverbo, kajti kdo bo verjel, da je Drolz skrilal le svoj žirantski dolg in ni tudi rabil denarja za se? Ljudski glas hoče celo vedeti, da ni užival sam dobrot tiste posebne knjige hranilnih vlog. Doslej se ni nobenega uradnega poročila o Drolzevih mani-

pulacijah. Kar se ve, so povedali le člani prizadetega načelstva Laščanov in nemški listom. Pa rekli smo, da ne želimo gospodarskega pogina nikomur; če da vlada podpora Laškemu trgu, jo mora dati še v veliko večji meri ljubljani in pa drugim zadrugam, ki so došli brez krivde zadrugnikov v težave. Enaka pravica za vse!

Stajersko.

Iz davčne službe. Davčni kontrolor Ignac Znidaršič je bil predstavljen iz Weiza v Radgono.

Brezica ob Savi. Nemcem v Brezici stavi sedaj nemški šulverajn z Dunaja velikansko nemško šolo. Šulverajn daruje za to stavbo 40.000 kron, a 60.000 K pa bode mesto na rame vzelo. Mestjani so večinoma Slovenci in imajo petrazredno svojo šolo. Tako bodo za šulverajneve naprave Slovenci plačevali? Pa kje so učenci za nemško šolo? Iz Kranjskega iz Čateža jih love v nemško šolo. Čujmo, štirirazrednica nemške šole nima otrok. V prvem razredu je 20 učenec in v četrtem istotako 20. Nemci imajo štirirazrednico! Slovenske šole po Sp. Stajerskem pa imajo v dvorazrednici do 150 otrok! Vsak slovenski učitelj ima okoli 80 učenec poučevati!! In Nemci le po 20. V prvem razredu z 20 učenci se lahko učiteljica sprehaja po sobi. Istotako učitelj v četrtem razredu. Zato pa plačuje za 20 in 20 učenec dežela nepotrebno plačo — do 5000 kron. Povsod enaka pravica naj bo — Slovencem kot Nemcem! Kdo dovoli za 20 učenec razrede? Kje so poslanci? Slovenci s poslanci naj zahtevajo, da se reducira štirirazredna nemška šola v trirazrednico.

Iz Celja. (Dijaški kuhinji) sta darovala mesto venca na krsto umrle gospe Terezije Sernečeve 10 kron gospa Marija Roblek v Žalču in 15 K dr. J. Georg v Šmarju pri Jelšah.

Iz Celja. V konkurz je prišel spekerski trgovec Jožef Matič v Kolo-tvorsk ulici. Začasni upravitelj konkurzne mase je odvetnik dr. Juri Skoberne, konkurzni komisar pa svetnik dr. Kotnik. Prvi narok je dne 1. aprila dopoldne pri okrožni sodni soba št. 51.

Dramatično društvo v Celju gre v nedeljo, dne 6. aprila v »Narodnem domu« vlekomično burko Luce in Lipe. Ako omenimo, da je gra od istega avtorja, kakor »Nebe« na zemlji, pač ni treba posebne reklame, da bo dvorana nahito polna. Igra se ne bo ponavljala. Radi zunanjih gostov, ki se že zelo zanimajo za to burko, je začetek točno ob pol 1. uri. Predprodaja vstopnic v Zvezni trgovini.

V Rušah je novi občinski odbor opet soglasno izvolil za župana nadstojnika Jožefa Lasbacherja.

Cujte in strmite! Klerikalna Mlakenška zveza Marjinih devic in Orkav napravi na Belo nedeljo svoje manifestacijsko zborovanje v ptujnem Narodnem domu. To stoji črno a belem zapisano v »Straži« od 26. marca s pozivom, da se zbere vse, kar leze in gre za klerikalno vojsko a dan v Ptuiju v Narodnem domu, kakor da se zbirajo Bolgari za napad a tudnjavo Odrin! Ali je to mogoče? Ali tako daleč smo že prišli, da nas bodo naši politični nasprotniki v naši hiši v naši sredini napadali in hujskali svoje ljudi proti nam. Čudimo se kakaterim ptujskim Slovincem, da naj takega dopuščajo. Kolikor so nam znane ptujske razmere, ne moremo reči, da se Čitalničarji, ki Čitalnico vzdržujejo s svojimi žulji, strinjajo s takim postopanjem, ko nas ravno klerikalci povsod, kjer imajo moč, očujejo iz svojih hiš, iz gostiln itd. Ptujске Slovence in Čitalničarje prosmo, da nam dajo potrebnega pojasnila.

Laški trg. K poverjenju v ptujski Vorschusskasi se poročajo sledeče: Lastnik pivovarne v Laškem je bil pred kakimi 30. leti neki Lausch, ki se je nahajal v neprestanih finančnih zadregah. Znal si je pridobil naklonjenost blagajnika Vorschusskase Drolca, ki mu je v svoji dobrohotnosti podpisoval menice. Prišla je katastrofa. Larisch je napovedal konkurz, Drolc je prišel ob večji del premoženja. Moral je prodati troje hiš, kar se vendar ni zadovalo in takrat — torej že pred 30. leti! — je vzel iz blagajne V. K. večni znesek, kateri se je do danes pomnožil na več ko 400.000 K. Obsojati je to poverbo, še bolj obsojanja vredna pa je malomarnost raznih revizorjev ki niso storili svoje dolžnosti. Današnja »Tagespost«, kriči in vpije na pomoč, češ, nemško Laško je v nevarnosti, ter poziva tudi državno v pomoč. Je prav, naj se pomaga, a pomaga naj se povsod ter se naj ne pozabi tudi na ljubljansko katastrofo, ki je prav tako poglaval v

nesrečo marsikatero nedolžno žrtev! V isti številki omenja »Tagespost« tudi slov. laško pivovarno, ki je imela letos izgubo. Tu tudi pozabi omeniti, naj država prispeva v pokritje deficita.

Dr. Jankovič in — sotelska železnica. Nekako pod tem naslovom je izšel v »Slov. Narodu« članek, v katerega je bila vpletena imenoma tudi moja oseba. Na ta članek je odgovoril v 10. številki »Slov. Gosp.« dopisnik iz Kozjega, ki je po splošnem mnenju in značilnih besedah dr. Jankovič sam. Ta dopisnik kar naravnost trdi, da sem članek v »Slov. Narodu« jaz pisal. Tako postopanje ni lepo in izjavljam, da nisem z dotičnim člankom v nobeni zvezi. To mi dopisnik lahko tembolj verjame, ker nisem klerikalec. Dopisnik pravi tam, da sem mu »preneznatna oseba«. Čudno je potem le to, kako je mogla ta preneznatnost tako dolgo ovirati tako vsestranskega orjaka, kakor je dr. Jankovič, in se ni mogel prej razviti, dokler ni dosegel odstranitve te preneznatne osebe iz svojega volilnega okraja. Morda pa se bo sedaj tako krepko razvijal, da se bo svet kar čudil njegovim političnim uspehom, katerih največji je bil do sedaj odstranitev »preneznatne osebe«. Nadalje trdi, da je bilo vzrok moje premestitve pismo, ki sem ga poslal deželnemu šolskemu svetu. Mogoče, ker v tem pismu, ki ga bom o priliki priobčil, sem popisal »delovanje« dr. Jankoviča proti meni z njegovimi lastnimi razkritji. Da sta bila dr. Jankovič in dr. Benkovič že o Božiču l. 1911. pri deželnem šolskem svetu zaradi moje premestitve, tega ne bo mogel nobeden utajiti; moje pismo pa je prišlo tje mesec dni pozneje, ravno vsled dr. Jankovičevega rovanja. Seveda se je temu inu do pod nos pokadilo, ko so »tam gor« brali, s kako podlimi sredstvi nastopa slučajni namestnik deželnega glavarja proti svojemu političnemu nasprotniku in to ga je tako užejilo, da je za vsako ceno — morda tudi za sotskolo železnico — hotel doseči mojo premestitev, kajti ta se je izvršila »auf wiederholtes Betreiben«. Čigavo je to bilo, bo dr. Jankovič najbolje vedel. — Govoričenje o »Stajercu«, o umazani knjigi so babje čenče, četudi jih zapíše dr. Jankovič, ker resnica je drugačna. Groznja z maslom na glavi je pa tako otročja, da jo rabijo še samo dopisniki — novinci. No, pa saj imajo v Kozjem nekje tudi precej vašega masla shranjenega; saj dobro veste kje!

Od Sv. Lenarta v Slov. gorah nam pišejo: Pred kratkim sem potoval tudi po Slov. gorah. Prenočil sem slučajno v St. Lenartu. Bilo je v soboto. Sicer sem bil precej truden ali vendar sem hotel sam doživeti, ali je res, kar se govori in piše o šentlenartskih Slovincih. Ko postane tema, se postavim blizu občinskega volilca po imenu tehtnica, od koder je mogoče nadzorovati celi trg. Dobro, da sem spreten telovadeč. Kmalu so se pokazali moji junaki in treba je bilo narediti obrat na desno, obrat na levo itd. Najprvo prikoraka mnogo gospodov, bili so Sokoli, kakor sem pozneje zvedel, ter zginejo v Arnuzevi gostilni. V drugi sobi se prikaže luč in zasliši lepo slovensko petje. To mi je zelo ugajalo. Da me kdo ne zapazi, stopim v kostanjevo senco. Kar zaslišim korake na desni strani. Prišel je gospod vitke in visoke postave z visokim petami na čevljih. Ogne se daleč Arnuzeve gostilne ter zgine v Anbelnuvo krčmo. Za hrbotom slišim druge korake. Gospod z veliko črno brado in s cvikarjem na nosu jo mahne v Solla-gov Narodni dom. Ko potihne po cestah, stopim tudi jaz za črnobradcem ter sedem takoj pri prvi mizi. Za mejoj pride precej velik gospod z majhnimi zanamjenimi muštacami pod nosom. Govoril je kranjsko narečje. Približal se je mizi, kjer so tarokirali in sicer dva slovenska akademika — med in iur. — mesar in c. kr. sluga. Tudi par namestnikov božjih si pride gasit žejna grla. Spivši svojo pivo, stopim za visokopetcem, za menoj pa »kranjsko narečje«, pomnožec Aublove goste. Zapazivši mene, tujca, utihneta sredi sobe stoječa visoka gospoda. Ko se podam k sladkemu počitku, ju najdem zopet v gostilni lepe vdove. Te-le misli me zazibljejo: »Tedad vendar res; liberalci pohajajo sicer edino slovensko — toda klerikalno gostilno, klerikalci in samo med širimi stenami liberalci, pa nemčursko krčmo. Da, da, v slogi je moč! Uboga mladina, kako slabe vzglede dobiva od teh mogotcev, ki bi pa radi prve gosli igrali, ali manjka jim poslušalcev. To so res generali brez vojakov! Lahko noč. — Dobro jutro! Bilo je krasno, jasno jutro. Čestne svetilke, katere so temne, kadar bi naj svetile, so še vse gorele. Hitro vstanem ter si ogledam trg z zdravstvenega stališča. Voda mi je dobra, vino pa slabo in drago; ako je bolje, ga le dobiš, ako ga slatinsko

steklenico naročiš ter 2 K plačaš. Najboljše so Zemljičeve pokalice. Skladiščar različnih živil so mokrotna, moka plesniva, zemlje zaduhle. Blizu cerkve in šole nahaja se javno odprto stranišče. Dva krčmarja bolehat na naležljivi boleznii, a vendar strežeta svojim gostom. Dober tek! Zdravstvena policija ima tu še mnogo dela. Castitam, gospod župan! Odkar vi županujete, napredki na vseh koncih in krajih! Tudi zelo olikani so naši gospodki. Vsak čaka na pozdrav, da celo mladi tajnik okrajnega zastopa. Kam plovemo? Prihodnjič na svidenje v Ormožu.

Iz Ptuj. Klub »Pipec« ima v nedeljo, dne 27. t. m. svoj letni občni zbor in sicer v gostilni pri »Zamorcu«. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vse člane, kakor tudi prijatelje »Pipeca« se vljudno vabi, da se tega občnega zbora v velikem številu udeležijo.

Iz Gradca. Z dovoljenjem naščnega ministrstva se vrši od 15. julija do 14. avgusta 1913 na c. kr. trgovski akademiji v Gradcu 10. počitniški tečaj za one učitelje, ki bi radi postali strokovni učitelji na trgovsko - nadaljevalnih šolah. Pouk z vajami se vrši vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne. Pismene, od šolskega vodstva vidirane prijave je treba poslati ravnateljstvu c. kr. trgovske akademije v Gradcu.

Iz Gradca nam pišejo z dne 27. marca: Včeraj se je vršil v gostilni »zu den drei Hacken« shod okrajnih načelnikov in tudi drugih funkcionarjev iz stajerskih okrajnih zastopov. Došlo je dosti Nemcev, pa tudi nekaj Slovincem; navzočih je bilo 5 nemških državnih poslancev (1 nemško-nacionalen in 4 klerikalci) ter 6 nemških deželnih poslancev. Shod se je vršil v prvi vrstji zaradi tega, da se pritisne na merodajne činitelje v deželi zaradi neizplačanih cestnih podpor v l. 1909, 1910, 1911, eventualno tudi v l. 1912 in 1913. Soglasno je bila sprejeta sledeča resolucija: »Današnji shod, na katerem so bili zastopani skoro vsi stajerski okrajni zastopi, nujno poziva vlado, deželni odbor in vse deželne poslance, naj najdejo sredstva in pota za izplačilo obljubljenih deželnih cestnih podpor, ker je drugačje gospodarski polom okrajnih zastopov neizogiben.« Došlo je seveda do jako burne debate, v kateri so slovenski in nemški okrajni zastopniki jako ostro obsodili škodljivo Korošec - Verstovšek-Benkovičovo obstrukcijo in tudi soglasno sprejeli resolucijo, v kateri se izražajo proti tej obstrukciji in za delazmožnost stajerskega deželnega zbora. Eden izmed Slovincem je konstatiral, da obstruirajočih slovenskih deželnih poslancev ni bilo blizu, dasi se jih je povabilo. Sklenilo se je prirejati večkrat enake shode za obrambo gospodarskih interesov okr. zastopov. Odpor proti lahkomišljeni dr. Koroščekovi obstrukciji se torej vedno bolj širi. Resnično, naših mariborskih politikov nič ne zavidamo za položaj, v katerem se po lastni krivdi nahajajo.

Koroško.

Koroške lokalne železnice. Včeraj je bila na Dunaju pri železniškem ministru dr. Forsterju deputacija spodnjekoroških poslancev, ki so izrekli ministru želje prebivalstva glede predloge lokalnih koroških železnic. Dr. Forster je vzel želje prebivalstva pač na znanje, ni pa obljubil prav nič gotovega. Pač pa je izjavil, da je vlada za sedaj samo za delno progo koroške vzhodne železnice in sicer Celovec, Velikovec in je izrekel željo, da bi se vladi označilo koliko bi interesi prispevali za posamezne dele vzhodne železnice.

Smrtna nesreča v kamnolomu. Iz Šentvida poročajo, da je 52letni delovodja v nekem kamnolomu v okolici, Franc Žun iz Mengša na Kranjskem hotel, ogreti na ognjišču zamrzo dinamitno patrono. Patrona se je razletela in Žun je dobil tako težke poškodbe, da je umrl že na poti v bolnišnico. Ponesrečenec zapušča ženo in štiri nedoročene otroke.

Vlom v vilo. Neznani vlomilci so vlomili v Porečah v vilo dunajskega zasebnika Viljama Spitzerja. Odnegli so eno kolo, več obleke in nekaj srebrnega namiznega orodja.

Železniška nesreča. Iz Beljaka poročajo, da je skočil tovorni brzovlak južne železnice št. 451 pri Vintlu s tira. Nesrečo je povzročila velika skala, ki se je utrgala v pečini nad tirom in padla na tir. Lokomotiva, tender in 10 voz je padlo s tira. Poškodovan ni bil nihče. Osební promet se je moral vršiti cel dan na ta način, da so potniki na kraju nesreče izstopili in šli peš na drugi vlak.

Strašno maščevanje zavrnjenega ženina. V Smartnem pri Beljaku

služi kot poslovođa pri vdovi čevljarkega mojstra K. Andrej Thoman. Thoman se je po smrti gospodinjinega moža naenkrat v gospodinjno zaljubil in jo je že delj časa nadlegoval z ženitno ponudbo. Toda vdova ga ni marala, vsled česar je nastal v hiši večkrat prepri. Na praznik po Veliki noči je bil Thoman zopet proti svoji gospodinjji strašno prijazen in je postal že vsiljiv. Žena ga je odločno zavrnila. Thoman jezen je pograbil 13 mesecev starega sinčka vdove in odhitel iz hiše, češ, sina ne bode več videli. Se tisti dan so našli v Dravi in sicer na ovinku pri Sv. Ani truplo otroka. Otrok je bil zvezan v žakeli, in neki otroci so izpovedali, da so videli nekega moža, ki je vrzel neko vrečo na nasprotnem bregu v vodo, nato pa je za vrečo metal debelo kamenje. Thomana do sedaj še niso našli, sumijo, da je tudi on skočil v Dravo.

Primorsko.

Živnostenska banka, podružnica v Trstu, je otvorila v Opatiji ekspozituro, ki prične poslovati dne 1. aprila t. l.

Samomor vojaka. Lovcec Bregant je skočil v Gorici pod vlak južne železnice. Našli so ga raztrganega na tiru. Izvršil je samomor iz strahu pred kaznijo, ker je prekorajčil za 24 ur svoj velikonočni dopust.

Vojaka roparja. V sredo zvečer sta napadla v Trstu dva vojaka Bosanca delavca Ivan Miloha iz Milj. Eden je delavca prijel, drugi pa mu je iztrgal iz žepa srebrno uro in veržico in mu vzel 30 vinarjev denarja. Policija je aretirala še tisti večer 22letnega Alijo Batlaša iz Mostarja, drugo jutro pa njegovega tovariša Homera Bečiroviča.

Podlo maščevanje. Pod tem naslovom smo poročali, da so neznani zlikovci le iz malenkostnega maščevanja porezali posestnikom istrskih vinogradov več tisoč trt in drugih sadik. Uradno se je sedaj dognalo, da znaša skupna škoda, ki so jo povzročili ti podli maščevalci več kot 50.000 K. Obenem so ti ljudje zanetili tudi več požarov. Kljub strogi nadzorstvu in strogi preiskavi pa oblasti še do sedaj niso izsledile niti enega hudodelca. Občinski zastop v Poreču se je zaradi tega obrnil na ministrstvo za notranja dela, da izposluje ministrstvo v obrambo vinogradov in drugih nasadov stalno vojaško stražo.

Canadian - Pacific in Austro-Americana. Pogajanja med Austro-Americano kot zastopnico Poola in Canadian Pacific niso dosegla še nobenih uspehov. Poravnava se bo dosegla edino le na ta način, da vpeljeta Austro - Americana in Canadian Pacific vsaka po enkratno mesečno vožnjo iz Trsta v Kanado. V Trstu bi opravljala obe progi Austro-Americana, v Kanadi pa Canadian Pacific. To bi bilo tudi v interesu Trsta in avstrijske vlada nima proti temu dogovoru nobenega ugovora. Zastopniki Canadian Pacific so zahtevali, da bi se družbi zvišala kvota izselencev, toda ti zahtevi Pool ne bo ugodil.

Izprtje delavcev v ladjedelnici »Danubius« na Reki. Kakor smo že poročali je vodstvo ladjedelnice voljno sprejeti delavce nazaj na delo in je stavilo tozadevni termin. Včeraj se je priglasilo k delu okoli 700 delavcev, okoli 1500 pa jih še stavka. Danes ta termin poteče, in kdor se ne bo priglasil k delu, se smatra za odpuščenega.

Sto žakljev riža je poveril skladiščni mojster Anton Mester v luščilnici za riž na Reki. Poslal je riž mesto na od tvrde naveden naslov nekemu prekupcu, ki je riž takoj zopet prodal. Škoda znaša 3500 K.

Maščevanje. Delavec 31letni Josip Braidic iz Ogulina, ki bi moral prestati v Ljubljani daljšo zaporno kazen je pobegnil. Šel je k svojemu prejšnjemu gospodarju Francu Bučiču v okolici Reke. Napadel je iz maščevanja Bučiča, njegovo ženo, njegovo hčerko in enega delavca in je vse štiri s strelji iz revolverja smrtno nevarno ranil. Napadalec so prijeli. Priznal je, da je izvršil zločin iz maščevanja.

Polet Benetke - Rim. Kakor smo že poročali je nameraval izvršiti znani avijatik Vidmar polet Benetke-Rim v 4 etapah. Ponesrečil pa se je pri Fano in padel. Avijatik je ostal nepoškodovan, precej poškodovan pa je stroj. Vidmar se je odločil, da vsled neugodnih vremenskih razmer poleta ne bo nadaljeval, marveč se vrne v Benetke. Počakal bo ugodnejšega vremena in bo polet poskusil iznova.

Državna obmejna policija na Reki. Na Reki je vzbudila silno veliko vznemirjenja in nevolje vest, da se ustanovi že v kratkem času, bržkone že čez 1 mesec, posebna dr-

žavna obmejna policija. Vsi koraki občinskega sveta, ki smatra to uvedbo za kršenje avtonomije mesta, proti ustanovitvi so ostali brez uspeha. V krogih občinskega sveta prevladuje mnenje, da je ta uvedba prvi korak za splošno podržavljenje policije. Po zadnjih poročilih je pričela poslovati nova državna obmejna policija že 1. aprila. Župan dr. Franc Vio in poslanec dr. Anton Vio sta bila pri ministrskem predsedniku Lukacsu v Lovrani, kjer sta v imenu mesta protestirala proti ti novi samovoljni odredbi. Lukacs pa jima je samo toliko obljubil, da se bode gledalo, da se spravijo privilegiji mesta v soglasje z državno policijo. Namignil je pa tudi jasno, da bo v slučaju kakega javnega odpora postavljen takoj vladni komisar. Občinski svet se še ni odločil, kaj bode storil.

Dnevne vesti.

+ Prihodnja seja občinskega sveta ljubljanskega bo v torek, dne 8. aprila ob 6. zvečer.

+ Kasno spoznanje. Od začetka, ko se je pričela balkanska vojna, smo z vso vnemo zagovarjali stališče, da je v eminentnem interesu Avstro - Ogrske, da se postavi na stran balkanskih držav ter si z dobrohotnostjo in dejansko podporo zagotovi prijateljstvo in hvaležnost napredujočih balkanskih narodov. Za to so nas naš nemški »prijatelji« proglasili za veleizdajnike in sovražnike avstrijske državne misli, češ, kdor je avstrijski patrijot, mora biti krven in neizprosno sovrag balkanskih narodov, zlasti pa Srbov. No, polagoma se je jelo jasni tudi v glavah takozvanih avstrijskih »hura-patrijotov« in danes je tudi že med temi mnogo takih, ki poudarjajo isto načelo, ki smo ga mi zastopali od vsega početka. Tako je v včerajšnji seji nižjeavstrijskega deželnega zbora naglašal dr. Pattai, bivši predsednik avstrijskega parlamenta in eden izmed voditeljev krščansko - socialne stranke, govoreč o naši zunanji politiki, med drugim tudi to - le: »Avstro - Ogrska bi se morala postaviti na stran balkanskih narodov in bila je nesrečna politika, ki je nam odtujila te narode. Mi ne potrebujemo gospodovalnega položaja na Balkanu, pač pa je nam potrebno prijateljstvo balkanskih držav. Neodgovorno je bilo postopanje naše diplomacije, ki je nas spravila v smešen položaj, da se moramo pripraviti za malenkosti, dočim izgubljamo na vsi črti vsak vpliv. Kaj pa je Avstrija storila, da bi si pridobila simpatije balkanskih narodov? ... Da se brezuspešno trudimo in mučimo in da žanjemo samo mržnjo in sovraštvo, to je edini uspeh naše balkanske politike. Tako daleč smo že prijadrali v Avstriji!« — Tako je govoril eden izmed vodij tiste krščansko-socialne stranke, katere glasilo »Reichspost« je ves čas balkanskih zapletajev ščuvalo in še danes hujška na krvavo vojno prcti tistim balkanskim narodom, katerih prijateljstvo je nam, kakor priznava to sam dr. Pattai, tako nujno potrebno! To spoznanje je došlo sicer kasno, toda ne bilo bi še prekasno, če bi saj sedaj srečala pamet naše diplomate ... Pa bomo se, da pamet in avstrijski diplomat nista združljiva pojma.

+ Bedastoče. Neozdravljivo boleha na možganih »Danzer's Armeez-Zeitung«. Ni je številke, v kateri bi ne izlegla kakšne takšne budalosti, da je človek v resnih dvomih, če so še v redu kolesca v možganih onih ljudi, ki pišejo ta list. V svoji zadnji številki z dne 20. marca, je »Danzer's Armeez-Zeitung« nanizala te-le duhovitosti, ki meje že na popolno blaznost: »Ako bi naša politika ne bila čisto prestižna politika, ako bi bila državniško - dalekovidna, svoje moči se zavedajoča, jasna interesna politika, potem bi Avstrija lahko rekla: »Jaz sem silna in mogočna! Bolgarija bodi moja prijateljica! Pomagala ti bom. Ničesar ti ni treba odstopiti Romunski. Jamčim ti za posest osvojenega Turčije, jamčim ti posest cele Makedonije s Solunom vred. Zagotavljam ti, da se bodo s tega ozemlja umaknili Grki in Srbi. Dam ti vrhu tega vso jugovzhodno Srbijo. V Makedoniji stanuj tvoji bratje, ti ne smejo postati Srbi. Ti bodi Velika Bolgarija! Romunska ostani moj prijatelj! Pusti ozek in nerodoviten pas ozemlja ob Črnem morju! Dam ti za to veliko več — vso severovzhodno Srbijo. Tam stanujeto Romuni! Črna gora ti dobiš Skader, ako se z nami zvežeš, drugače ničesar! Avstrijska meja teče ob Moravi preko Skoplja in Tetova do avtonomne, pod avstro-ogrskim protektoratom stoječe Albanije. S Solunom veže Avstrijo svobodna mednarodna železniška proga. Srbija pripada preteklosti! In na Balkanu je za večne čase mir in Avstrija lahko tam ponosno dviga svojo glavo! Brez boja ni zmage!

Kje so možje v Avstriji? — Tako si predstavlja mali Kohnček v praporočkovni sukni — avstrijsko politiko na Balkanu! Ali ni to »za počete«?

Resnica ali bajka? S strani, o katere resnosti nimamo vzroka dvomiti, smo prejeli iz Kotora to - le informacijo: »Iz povsem zanesljivega in avtentičnega vira vem, da je bila avstro-ogr. oklopnica Karel VI. v najbližji bližini turške križarke »Hamidie«, ko je le-ta bombardirala Sv. Ivan Medovanski in da je imela direkten ukaz priskočiti turški križarki v silo na pomoč, ako bi bila poškodovana. Oklopnice »Karel VI.« faktično ni bilo v pristanišču Tivat v času, ko se je vršil bombardna na Medovo, takisto pa je res, da se je oklopnica vrnila v Tivat pri Kotoru točno devet ur po končanem obstreljevanju medovanskega pristanišča. Ali je ta informacija resnica ali bajka? Kdo bi to vedel! Toda pride čas, ko bodo tudi to skrivnostno razkrili solnčni žarki.

Nadvojvoda Evgen v Ljubljani. Včeraj se je mudil v Ljubljani nadvojvoda Evgen, veliki mojster nemškega viteškega reda. Stanovaj je v hotelu pri »Slonu«. Tu je včeraj opoldne sprejel v avdijenci župana dr. Ivana Tavčarja.

Knjižnica gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj je od 1. aprila dalje za poletni čas odprta ob sredah in sobotah od pol 7. do 9. zvečer na Vožarskem potu št. 2. Knjižnica ima na razpolago vsa novejša slovenska literatura, založena je pa tudi dobro z lepimi hrvaškimi in nemškimi knjigami. Ure zvečer so se podaljšale, da morejo v knjižnico zlasti uslužbenci iz trgovin in obrti. Ta mesec je knjižnica odprta še danes zvečer in v nedeljo dopoldne.

Kako se godi našim rezervistom na jugu Avstrije? Rezervisti iz Hercegovine nam piše: Dosti so že pisali razni časopisi o žalostnem položaju rezervistov, ki prezebajo po slabih, provizorično napravljanih stanovanjih tu doli na jugu Avstrije. Pa, rezervisti prezebajo tu in preklinjajo one, ki so krivi, da so morali zapustiti svoja domača ognjišča. Slaba stanovanja, hrana, slaba obleka, pomakljiva obutev — so stvari, ki se nikakor ne strinjajo z vojaškimi predpisi — so stvari, na katere pač oni rezervisti, ki so bili vpoklicani v letu 1912—13 pod orožje, nikdar ne bodo pozabili. Tako r. pr. posteljne ruhe se kar po dva in celo več mesecev ne zamenjajo z čistimi, svežimi, kar bi se po § 49. službene knjige L — 4 moralo zgoditi vsaj mesečno enkrat. Da potemtakem niso uši in enaki neprijeten mrčes nenavaden gost pri naših rezervistih, je samoočeno umevno. Toda vse to bi še voljno prenašali, ako bi se z nami vsaj cloveško postopalo. Čujte, s kakimi priimki pitajo nas uboge 30letne rezerviste naši oficirji! N. pr. ritmojster F.: »Die ganze Eskadron niederschiessen und neu aufstellen.«, »ich wünsch' mir nur noch Prügelrecht.«, poročnik K.: »Verfluchte Bande«, »Anarhisten.«, poročnik P.: »Halten Sie das Maul!«, »Sie Luder« itd. Poročnik K. je mož češke rodbine, z 26 krpami »začlikano« vojaško suknjo, potlačeno, blatno kapo, raztrganimi čevlji in zarjavelo, skrhano sabijo — pa nestrpen sovraženik vsega, kar je slovanskega. Mož rad pokončuje alkohol in ljubi ženske — a uniforma mu je deveta briga. In tretji poročnik P.! Pesti stiskajo rezervisti, ako le čujejo ime P. Na vse mogoče načine muči svoje rezerviste. Za vsako malenkost prisodi po 7 dni samotnega zavora in odredi, da se ima ta kazni čez velikonočne praznike odsedeti. A te dni jo je pa pošteno izkupil. Nekega dne je svojemu oddelku prečital takozvano dnevno povelje, ki je določevalo povelja za vaje prihodnjega dne. Bil je pa popolnoma nerazumljiv in zaradi tega je stopil neki četovodja pred poročnika in ga ponižno prosil za natančnejša povelja, na kar ga je poročnik narahlil: »Halten Sie das Maul!« Četovodja, 30leten mož, lastnik večjega premožekopnega podjetja, je to tako razburilo, da je zaklical: »Nein! Ich melde gehorsamst, dass ich kein Maul hab!«. Mladi poročnik je dal na to četovodjo zapreti in je vložil proti njemu kazensko ovadbo. A ves oddelek vojaštva se je zavzel za četovodjo in pisмено potrdil poročnikovo sirovost napram moštvo. Vsa stvar je sedaj v rokah garnizijskega sodišča v Mostarju.

Malo odgovora. Prijatelj »Zarje«, ki piše o vodovodni draginji v Sp. Šiški, svetujemo, da se obrne do g. nadzornika Vodovodne zadruge Anton Kristana, morda mu bo imeenovani gospod vedel svetovati in najti »kamen modrijanov«. — Šišenski občinski zastop je ukrenil vse potrebne korake, da pride vodovod v občinsko režijsko, njegova krivda pa ni, če deželni odbor vovodine Kranjske

ne dovoli občini prevzeti vodovoda. Toliko za enkrat, sicer bomo pa o tej stvari ob priliki obširnejše poročali.

Nove ovadbe proti strojevodju Grögerju. Kakor čujemo, je slučaj nemško-nacijonanege pevača v Sp. Šiški in prijatelja perutnine po novo-meški okolici, izzval po vsem Kranjskem toliko zanimanja, da dohaja dan za dnem sodišču iz raznih krajev cela kopica ovadb v kojih se izraža sum, da bi se bil Gröger tudi neštevilca drugih kokoši usmilil. Te ovadbe izhajajo skoro od vseh postaj, koder je ta strojevodja v zadnjem času voziral vlak in koder so na sličen način kakor v novo-meški okolici, že delj časa zginjale kokoši, purani in druga taka »živinca«. Tudi se sliši, da si gospodje v Novem mestu spričo tolikih ovadb niso mogli drugače pomagati, ko da so vrlega pevača iz Manega šišenskega omizja dali — fotografirati in bodo njegove slike v pomnoženi izdaji razposlali na vse dotične kraje, kamor vodi dozdnevna Grögerjeva sled. Najbrže bo mnogo teh ovadb kakor je to v sličnih slučajih že navadno, pretiranih, ali nekaj jih bo pa vendar obviselo na Grögerju. V novo-meški okolici so zdaj zlasti cigani veseli. Pravijo: vidite, mi smo pri vsaki taki tatvini rekli, da smo nedolžni, pa nam niste verjeli, zdaj pa imate pravega tička, ki ni naš.

Se en kurji prijatelj. Po Novem mestu so se v sredo razširile vesti, da je slavni kurji prijatelj Gröger dobil konkurenta v poslu prijateljstva tuje kuretnine. V noči od torika na sredo so baje pri Medvedu na Ločenski cesti doslej neznani prijatelji perutnine to hišo olajšali za več komadov razne perutninarke živali. Nekateri vedo celo povedati, da so poleg perutnine vzeli tudi — mačko, ki je takrat ležala blizu kurnikov. Pa vse to še ni nič proti temu kar se o tej dozdnevni tatvini še govori. Pravijo namreč, da so obojevalci zaprtega Grögerja ta »obisk« na Ločenski cesti nalašč vprizorili, da bo Grögerjev zagovornik državnemu pravniku lahko povedal, da to ni kakor ne gre, vse kurje tatvine naprtiti le ubogemu Grögerju, kajti n. pr. te tatvine na Ločenski cesti Gröger gotovo ni mogel zagrešiti, ko je bil tako dobro zavarovan v preiskovalnem zaporu. Upamo, da se bo kmalo dognalo, kaj je vsaj na prvih vesteh glede tatvine na Ločenski cesti resnice.

Nogometna tekma med Angleži in Hrvati v Zagrebu. Na velikonočni ponedeljek se je vršila v Zagrebu zanimiva nogometna tekma med moštvo angleškega »Northern University Football Club« in »Hrvaškimi akademskim športnim klubom.« Tekma je izpadla nepričakovano dobro za hrvaško moštvo. Hrvati so zmagali z lahkoto, rezultat tekme je bil 1 : 6.

Kinematograf »Ideal«. Na sporedu današnjega »Specialnega večera« je velikanska privlačnost »Ljudje med ljudmi«, senzacijska drama v 4 dohah (12 dejanjih), po Viktor Hugojevemu romanu »Les Misérables«. Ta orjaški film je čez 4000 metrov dolg in se bo predvajal v 4 oddelkih in sicer vsak petek 3 dejanja. To umetniško delo je povsod kar najbolje uspelo in obiskovalce v vsakem oziru zadovoljilo. Ostale točke sporeda so prvovrstni naravn, poučni in komični posnetki in se vsakemu priporoča, da si ogleda ta spored. — Jutri nov spored z Asto Nielsen v filmu »Komedijanti«.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 16. marca do 22. marca. Novorojenih je bilo 16, mrtvorojenih 4, umrlo jih je 19, med temi 12 domačinov. Za davico je umrl 1, za jetiko 3, med temi 1 tujec, vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 1 in ostali za različnimi boleznimi. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli 3 in sicer 1 za ošpicami, 1 za škrlatno in 1 za vrtico.

V mestni klavnicji so zaklali od 9. marca do 16. marca: 67 volov, 5 bikov, 4 krave, 157 prašičev, 113 telet, 15 koštrunov in 68 kozličev. Vpeljali so v klavnico 250 kg mesa, 1 zaklanega prašiča, 59 zaklanih telet, 1 koštruna in 26 kozličev.

Nagla smrt. Samska delavka v tobačni tovarni Marijana Čepelnikova, rojena 1869. v Vižmarjih ter pristojna v Št. Vid, je že nekaj dni tožila za slabostmi. Včeraj okoli pol dneva je slabosti zopet tako občutila, da so jo morali iz dvorane privedi v sobo za zdravniške preiskave, kamor je takoj dospel tovarniški zdravnik gosp. dr. Košenina, ki ji pa ni mogel več rešiti življenja in je takoj izdihnila. Zdravnik je konstatiral, da jo je zadela srčna kap ter je bila s privoljenjem mestnega fizikata prepeljana v Št. Vid.

Neprevidna jezdeca. Predvčerajšnjem dopoldne sta dva prostaka 17. pešpolka po Nadvojvode Friderika cesti tako neprevidno jezдила, da

je en konj sunil mimo dočega, 67 let starega hišnika z Dolenjske ceste št. 8, Matijo Bučmana, vsled česar je padel in se tako poškodoval, da so ga morali odvesti na njegov dom.

Prevesten. Predvčerajšnjem jutraj je stražnik na Rimske cesti ustavil nekega mehaniškega pomočnika, ki je imel na kolesu kar dve policijski številki, a nobene na svoje ime.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 10 Hrvatov, nazaj je prišlo pa 25 Bolgarov. 45 Hrvatov je šlo v Solnograd, 900 Lahov v Spodnjo Avstrijo in na Ogrsko, 50 pa na Dolenjsko. 40 slovenskih tesačev je šlo v Romunijo, 30 Kočevarjev se je povrnilo pa iz Spodnje in Zgornje Avstrije. 25 Rusinov se je odpeljalo v Kanado.

Izgubljeno in najdeno. Gospa Alojzija Kosirnikova je izgubila denarnico, v kateri je imela bankovec za 10 K, srebrn obesek in poštni odrezek. — Ga. Ida Pišlerjeva je našla ročno torbico z denarnico, v kateri je bila večja svota denarja in še nekaj drugih reči.

Zatekel se je pes srednje velikosti, rjavo-črne barve, brez znamenke. Lastnik ga dobi v gostilni »Fortuna« na Vodovodni cesti.

Zatekel se je mlad lovski pes, temnorjave barve, po prsih belo lisast. Odda naj se proti primerni odškodnini na Sv. Petra cesti št. 6.

Narodna obramba.

Šentjakobsko - trnovska moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda ima letošnji redni občni zbor v nedeljo 30. marca ob 10. dopoldne v gostilni pri Lovru Sarcu (Rastoharju) na Karlovski cesti 19. Vabimo nanj vse člane podružnice in prijatelje naše šolske družbe.

Društvena naznanila.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj opozarja vse svoje p. n. člane, da se vrši letošnji redni občni zbor z običajnim dnevnim redom v soboto, dne 29. marca t. l. ob 8. zvečer v restavraciji »pri Zlatorogu«, Gosposka ulica 3 (klubova soba) in jih vabi vljudno, da se ga polnoštevilno udeležijo.

Društvo slovenskih učiteljc je imelo svoj občni zbor 20. t. m. Predsednica se spominja vseh činiteljev, ki so v pretečenem letu izdatno podpirali društvo pri njegovih prireditvah. Prebere se tajniško poročilo. Društvo je priredilo šesttedenski gospodinjinski in tritedenski šivalni tečaj. Prvega se je udeležilo 14 učiteljc, drugega pa 16. Iz poročila blagajničarice je razvidno, da je imelo društvo v začetku leta 2283 K 34 v premoženju, med letom 758 K 28 v dohodkov, 722 K 15 v stroškov in da ostane v gotovini še 2319 K 47 v. Za leto 1913 se opusti prireditve gospodinjiskega tečaja, pač pa se namerava prositi »Društvo slovenskih zdravnikov«, da priredi samaritarski tečaj za učiteljc. Izvoliti se poverjenici za črnomaljski in litijski okraj. Nato sledi predavanje gđ. Jerice Zemljane »Vedenje pri jedi«. Gospodična je stvarno in nazorno pojasnila, kako se vede omikan človek pri zavijanju različnih jedi in pijač. Predavanje je spremljalo splošno zanimanje. Po razgovoru o razdelitvi draginskih doklad in razpravi o tajni kvalifikaciji, se zahvali predsednica poročevalkam in zaključil zborovanje.

Pomočniki zbor gostilničarske zadruge ljubljanske je imel v sredo popoldne v restavracijskih prostorih pri »Auru« v Wolfovi ulici redni občni zbor. Zborovanje je otvoril ob 3. načelnik g. Josip Carl. Pozdravil je udeležence, posebno zastopnika oblasti g. dr. Berceta in namestnika obrtnega inštruktora dr. Blodeka g. dr. Stesko in delegata gostilničarske zadruge gg. Kavčiča in Kržišnika. Bridko se je pritožili načelnik nad malobrižnostjo članov in odbornikov, ki ne posejajo sej in občnih zborov. V očigled velikemu številu članov je bilo zborovanje slabo obiskano. Po prečitnem in odobrenem zapisniku lanskega občnega zbora je podal tajnik g. Pinčar letno poročilo o internem delovanju zbora. Zbor šteje 640 članov, med katerimi je okroglo 350 žensk. K temu poročilu je pripomnil gosp. Kavčič glede strokovne šole za javence. Bil je pri ravnanju obrtne šole g. Šubicu, ki pa mu ni mogel dati nobenega definitivnega odgovora, ker takrat prostori obrtne šole še niso bili razdeljeni. Pozneje pa se bo dala namera izvesti, umestno pa bi bilo seveda obrniti se tudi na deželno vladu, ki bo morda še tudi kaj prispevala. Pri volitvi ki se je vršila z listki, so bili izvoljeni sledeči gospodje: za načelnika Carl Jos., za odbornika v pomočniški odbor Dovečar Karl, za odbornika v odbor pomočniške bolniške blagajne

Mastnak Jos. in Tračnik Mirko, za namestnika pa Bernard Franc in Gref Hen., za odbornika v nadzorniški odbor pom. bol. blagajne Zupan Jos. in Sedej Jakob, za namestnika pa Gajšek Jos. in Derner Ivan, za odbornika v razsodišče Sobotkiewicz Karl in za odposlanca v združnični občni zbor Carl Jos., Dovečar Karl in Kuzma Al. — Nato se je vršil občni zbor »Pomočniške bolniške blagajne«. Po prebranem in sprejetem poročilu lanskega občnega zbora je poročal tajnik Pintar o delovanju bolniške blagajne. Iz njegovega poročila posnemamo, da šteje blagajna okroglo 650 članov, med temi 450 žensk. Prošenj za pomoč je bilo vloženih 600, število dni, za katere se je izplačala bolnikom podpora znaša 2800, dalje je bilo 12 porodov, 2 člana pa sta umrla. Razsodišče v letu ni imelo posla. — Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je imela blagajna 12.194 K 95 v dohodkov, vstevši 283 K od predlanskega leta ostale gotovine, 9301 K 99 v izdatkov, prebitka 2892 K 96 v. Skupno premoženje blagajne znaša 21.717 K 75 v in se je od lanskega odnosno predlanskega leta zvišalo za 3380 K 31 v. Na predlog pregledovalca računov g. Boletta Jak. je dobil blagajnik, odnosno odbor absolutorij. Končno je občni zbor pooblastil odbor, da razmotriva vprašanje glede bolniških podpor, ki naj bi se plačevale v bodoče mesto 20 tednov 26 tednov in stavi pri prihodnjem občnem zboru tozadevne predloge. S tem je bil dnevni red izčrpan in zborovanje zaključeno.

Deželna zadruga izdelovalcev sodavice na Kranjskem ima redni občni zbor v četrtek, dne 17. aprila ob pol 10. dopoldne v gostilniških prostorih tačasne zadruge načelnika Gošparja Bolteta v Ljubljani, Rimska cesta št. 17.

Iz Kamnika pri Preserju. Opozarjamo sl. občinstvo, da ponovi teledni odsek »Sokol« Kamnik-Preserje na Belo nedeljo ob 4. uri popoldne burko »Nemški ne znajo«. Drugi spored bo nov. Zato se nadejamo zopetne velike udeležbe. Na zdar!

Odbor.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. V soboto, dne 29. marca (par) Puccinijeva velika opera »Tosca« z gospo Nordgartovo v naslovni vlogi. Njeno izborna petje in temperamentalna igra sta napravila pri prvem nastopu na občinstvo globok vtisk. V nedeljo popoldne ob 3. (izven abonementa, za lože par) vesela opereta »Jesenski manever« z gđ. Fantovo v vlogi prstovoljca Marosija; ob 7. zvečer (nepar) zabavna, priljubljena burka »Pred poroko«. V ponedeljek zadnja predstava (par) »Madame Butterfly« z gospo Irmo Polakovo iz Zagreba kot gostom.

Slovensko gledališče. Včeraj je pela naslovno vlogo Puccinijeve opere »Tosce« gospa Lili Nordgartova, priljubljena znanka iz prejšnjih sezon. Njeno gostovanje dela našemu odru vso čast. Gospa pevka je obvladala svojo igralsko in pevsko nalogo s sijajno rutino in se povzpela zlasti v drugem dejanju do krepkih in močnih uspehov. Bila je prava rimska Tosca, ki kipi v temperamentu. Poklonili so ji rože in jo hvalili z gromkim in presrečnim aplavzom. Obisk je bil izboren.

Razne stvari.

* **Pastir postal milijonar.** Iz Montpellierja poročajo: Bivši pastir vasi Literne je podedoval po svojem očetu, o katerem ni vedel, da še živi, 37 milijonov frankov.

* **Gledališče se podrlo.** Iz Pariza poročajo: V Saint d'Angely se je predvčerajšnjem podrlo gledališče, 600 oseb je bilo na tribuni, 300 oseb je bilo težko ranjenih.

* **Samomor princa Windischgraetza.** Iz Rima poročajo: O vzroku samomora princa Windischgraetza pripovedujejo, da je bil princ zaljubljen v neko krasotico rimske aristokracije. Ker ga pa ta ni hotela, se je ustrelil.

* **Orožnik ustrelil vojaka.** Iz Keszthelyja poročajo: Orožniški stražmojster Franc Varga je ustrelil huzarskega korporala Rud. Maierja, ki je na cesti ekscediral. Varga je hotel Maierja odpeljati v vojašnico, toda Maier mu je grozil s sabljo, na kar ga je Varga ustrelil.

* **Notarja aretirali zaradi veleizdajstva.** Iz Zemuna poročajo: Notarja v Deču v Sirmiji, Marka Masič, so zaradi veleizdajstva aretirali. Baje je nekaterim prebivalcem v Deču prigovarjal, naj se izselijo v Makedonijo, ter jim pravil, da tam večja svoboda nego na Ogrskem. Mož se pač ni zmotil.

Veliko neurje v Ameriki.

Iz Novega Jorka poročajo: Po zadnjih poročilih iz prepravljenih krajev je položaj v Peru in Indiji neizpremenjeno obupen. Tudi v Daytonu je položaj še vedno brezupen. — Iz Chicaga poročajo, da je povodni odrezala postaje zahodne železniške proge v Indiani in Ohio. Ni upanja, da bi vode kmalu padle. Poročila iz Ohia in Indiane poročajo o groznih položajih. Mnogo tisoč oseb trpi lakoto in na raznih kužnih boleznih. V večini poplavljenih mest divjajo požari. Mnogo tisoč oseb je bilo usmrčenih. Najmanj četr milijona oseb je brez postrejša. Železniški promet je popolnoma ustavljen. Skodno cenijo za sedaj na 160 milijonov mark. Nadalje opročajo, da je mesto Dayton skoro popolnoma porušeno. 25. t. m. je celo noč gorelo, 50.000 oseb se je drenjalo v najvišjih nadstropjih hiš, brez luči, brez vode in brez živil. Vlada je grozen mraz. Neprenehoma so se trudili, da rešijo ljudi v čolnih. Število mrtvih cenijo tu na 500 do 2000. Mnogo oseb je bilo usmrčenih tudi v onih delih mesta, kjer stanujejo inozemci, ki niso hoteli navzlic nevarnosti zapustiti stanovanj. Navzlic temu, da so jih svarili, da se bo jez porušil. Ko se pa je jez porušil, je voda vdrila na ceste ter jih poplavlja deset metrov visoko. Mnogo hiš je bilo v trenutku odplavljenih. Dolge vrste hiš, ki so bile preobljudene, so se le razvaline. Mnogo hiš je do strehe pod vodo.

Dozdaj še niso mogli dognati, koliko ljudi je ponesrečilo in kako velika je škoda. Reševalna dela so sploh onemogočena. Predvčerajšnjim zvečer je v nekem hotelu v Daytonu izbruhnil požar. Hotel in 200 oseb je zgorelo. Župan v Daytonu je prosil za dinamit, da razstrelji poslopja, ki so izpostavljena ognju. Iz Pittsburga poročajo, da je več sto industrijskih naprav pod vodo, tako da so morali ustaviti delo. 50.000 nastavlencev je brez dela. Velik del mesta Wheelina v Zahodni Virginiji je poplavljen.

Izpred sodišča.

Klerikalne volilne sleparije v Mostah pri Ljubljani pred kasacijskim sodiščem.

Kakor smo že poročali so klerikalci pri občinskih volitvah v Mostah goljufali. Pred ljubljanskim deželnam sodiščem je bil svoječasnno obsojen zaradi volilne sleparije posestnik in paznik v prisilni delavnici Ivan Orehek na 5 dni zavora, ker je samovoljno izpolnil glasovnici dveh volilcev. Mož je dejanje pri obravnavi v Ljubljani priznal, imel pa je, ko je bil obsojen, prav kot pristen in brumen klerikalec, drzno čelo, da je vložil ničnostno pritožbo.

V tri pritožbi je navajal ta klerikaini poštenjakar moščanski, da s tem, da je samovoljno izpolnil glasovnici, ni oviral ali otežkočil volilne omenjenih volilcev, marveč jima je volitev še le olajšal, ker jima ni bilo treba pisati. Tudi je dobro vedel, da sta oba volilca klerikalca in da jima bo gotovo ustrezno, če jima napiše na glasovnice slavne klerikalne kandidata.

Toda kasacijsko sodišče je bilo drugega mnenja kot naši naivni klerikalci.

Kasacijskemu dvoru je predsedoval dvorni svetnik dr. pl. Zwiedinek. Zastopnik generalne prokurature višji deželno sodni svetnik Okretič je izvajal približno sledeče: Tu ne gre samo za formalno izpolnitev glasovnice, katero, res lahko delo je obtoženec volilcema prihranil, marveč gre v prvi vrsti za izvrševanje politične pravice volitve v gotovem smislu. Če se upošteva to dejstvo, je obtoženec volilcema izvrševanje volilne pravice otežkočil, kajti volilca sta imela pravico voliti tudi drugače, kakor pa jima je predpisal preprostejši obtoženec, bodisi da je storil z njihovim privoljenjem ali ne.

Kasacijski dvor je ničnostno pritožbo zavrnil in potrdil obsodbo ljubljanskega sodišča.

V razlogih poudarja kasacijski dvor, da hoče zakon varovati preostost volitve v absolutnem smislu in to ne samo do izpolnitve glasovnice, marveč do trenutka faktične volitve. Če bi bila omenjena volilca, kljub temu da pripadata isti politični stranki kot obtoženec, svoje politično mišljenje glede volitve tik pred volitvijo spremenila, kar jima je prosto, bi bila morala iskati druge glasovnice, in to bi jima bilo gotovo otežilo izvrševanje volilne pravice. Da pa je storil obtoženec dejanje baje v dobri veri, ni za kazniv dejanski stan merodajno, kajti tudi če bi bil obtoženec trdno uverjen, da sta volilca popolnoma zadovoljna z izpolnitvijo njihovih glasovnic, tvori to izpolnitve kljub temu otežkočeno prostega izvrševanja volilne pravice.

Cirkvenica

Edino morsko kopališče Jadranskega morja s 300 m v morje segajočim dostopnim obrežjem s najfinjšim peskom po tleh.
:: Eldorado za slabotne otroke. ::
 Natančne prospekte in pojasnila daje zdraviliška komisija.

Klimatično zdravilišče in morsko kopališče
pri Reki ob Adriji.

Išče se za šolske počitnice na-
 vadno opremljeno

stanovanje

t. j. eno ali dve sobi s 4 posteljami v ljubljanski okolici, oziroma v bližini Ljubljane. Ponudbe s ceno naj se pošljejo pod šifro "Počitnice" pošto ležeče, Ljubljana.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO
 Letnik XXXIII. (1913).

Izhaja po 4 pole obsežen v voliki osmerki po eden pot na mesec v svezkih ter stoji vsa leta 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 90 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto. Posamezni svezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Za spomlad in poletje

priporoča trdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

svojo bogato zalogo

235

:: izgotovljenih oblek ::

za gospode in dečke ter mične novosti
 v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastonj in franko.

Ceniki zastonj in franko.

Motorno kolo

znamke »Neckarsulm« 2 3/4 HP, izborna ohranjenost, deluje brezhibno, 1115

se z mnogimi rezervnimi pritlikinami ugodno prodaja.

Ponudbe pod „Idealna vožnja 1115“

na upravnštvo »Slovenskega Naroda«.

Slamnike

moderno nakitene,
 oblike, kakor vse potrebščine za modistke
 prodaja najceneje

M. Horvat

Ljubljana, Stari trg 21.

Popravila točna in cena.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

V. Parma

Balkanska koračnica

za klavir

ki se je igrala že večkrat tudi v slovenskem dež. gledališču in ki je žela tako buren aplavz, da se je morala ponoviti, je ravno izšla v založbi

Narodne knjigarne.

Dobi se jo v vseh knjigarnah tu in na slovenskem jugu.

Cena K 120, s poštnino 10 v več.

XXX. kralj. ogrska

državna dobrodelna loterija

za splošno koristne in dobrodelne namene.
 Ta denarna loterija obsega 14885 dobikov v skupnem znesku 475.000 K, ki se izplačajo v gotovini.

Glavni dobiček 200.000 K v gotovini.

Dalje:	10 dobikov s po K 250	K 2.500
1 glavni dobiček	20	200
1	40	150
1	100	100
1	200	50
1	2500	20
5 dobikov s po K 1000	12000	10
5	500	2.500
	14885 dobikov skupaj	K 475.000

Žrebanje bo nepreklicno dne 15. maja 1913.

Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri kr. ogrskem loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu v Budapešti (glavni carinski urad), pri c. kr. avstr. loterijskem dohodarstvenem ravnateljstvu na Dunaju, dobivajo se pa srečke tudi pri vseh poštah, davčnih, carinskih in solnih uradih, na vseh železniških postajah in pa skoro vseh trafikah in menjalnicah itd. na Ogrskem in po avstrijskih kronovinah. Igralni načrti se pošljejo na zahtevo gratis in franko.

Kralj. ogrsko loterijsko dohodarstveno ravnateljstvo.

Avstr. amerikan.

:: zaloga čevljev ::

Prešernova ul. 52.

12.50

16.50

Naši čevlji po kakovosti,
 :: prilžnosti in eleganci ::
 prekase vsako konkurenco.

Zaloga slovitih „PALMA“
 gumijevih podpetnikov.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

== USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI ==

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. ST. 7

: GROZNO :

visoke cene se plačujejo pogosto za moška in ženska sukna, česar se pa vsak zasebnik na popolnoma lahek način ubrani in sicer če direktno naroči sukna, kakor tudi vse plateno blago izključno le iz šlezjskega tvorniškega trga.

Zahtevajte torej, da se vam brezplačno doloži moja pomladna in poletna kolekcija. — Trgujem samo s prvovrstnim blagom.

925

Razpošiljalnica sukna

Franc Šmid, Krnov (Jägerndorf) 49, avstr. Šlezija.

Glavna zaloga: Mihael Kastner v Ljubljani.

Milijon sadnih dreves

Jabolka 100 kom. od K 25 naprej, hruške, orehi, domači kostanj, breskve, češnje, marelice itd. kom. od 1 K naprej, 200.000 kosov lepota in drevednih dreves, kos od 60 h naprej, 2 milijona lepota in grmov, 100 kosov od K 15 naprej, 20 milijonov akacij in gledicij 1000 kosov od 12 K do 55 K. Akacijske rastline (Heister) 250—500 cm vis. 1000 kom. 65—100 K. 15 milj. gozdnih sadik, smrek, belega in črnega borovca itd. 1000 kosov od 3 K do 10 K. Hrast (Stieleichen) 3 do 5 l. sadike 1000 kom. 15—25 K. Rastline (Heister) 150—250 cm vis. 100 kom. K 7, 1000 kom. K 65. Vrba, 1—3 l. sadike 1000 kom. 8 do 15 K. Pasmena perotina in nje jajca za valjenje, 12 najbolj. preizkušenih pasem, lovski in domači fazani in njih jajca za valjenje. — Ilustrovan cenovnik na zahtevo zastonj in poštne prosto.

Grot Žige Batthyanya
 graščinska uprava Csendlak p. Radgoni.